

Оксана ЛЮТКО,
кандидат філософських наук, доцент
доцент кафедри філософії, економіки
та менеджменту освіти
Рівненського обласного інституту
післядипломної педагогічної освіти,
м. Рівне, Україна
ORCID: 0000-0003-2853-500X
e-mail: oksanaliutko@gmail.com

Володимир ЗИЛЬ,
старший викладач
кафедри філософії, економіки
та менеджменту освіти
Рівненського обласного інституту
післядипломної педагогічної освіти,
м. Рівне, Україна
ORCID: 0000-0002-8924-0822
e-mail: v.zyl@roippo.org.ua

РОЗВИТОК ОЦІНЮВАЛЬНО-АНАЛІТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГА ЯК УМОВА ДОТРИМАННЯ ПРОФЕСІЙНОГО СТАНДАРТУ

Анотація. У статті доведено, що система оцінювання навчальних результатів здобувачів освіти має бути: відкритою, чіткою, об'єктивною, мотивуючою, спрямованою на те, щоб заохотити учнів спробувати різні моделі досягнення результату без ризику отримати за це негативну оцінку.

Окреслено структуру оцінювально-аналітичної компетентності педагогів, зокрема доведено, що вона включає три основні складові: знання, досвід, ціннісне ставлення. Зважаючи на це, педагог володіє ґрунтовними знаннями про оцінювання як важливий процес, що сприяє індивідуалізації освіти, підвищенню навчальної мотивації та самостійності учнів, розвитку їхніх індивідуальних здібностей,

досвідом, тобто здатністю застосовувати принципово інший підхід до організації системи контролю та оцінювання досягнень учнів як суб'єктів навчання, та здатний реалізувати формувальне оцінювання, тобто оцінювання прогресу учнів як суб'єктів соціальних відносин.

Наголошено, що дистанційний формат навчання мінімізує методи розвитку оцінювально-аналітичної компетентності педагога, однак для сучасного вчителя ідея безперервної освіти допомагає вирішити означену проблему.

Ключові слова: оцінювально-аналітична компетентність, оцінювальна діяльність педагога, процес оцінювання, формувальне оцінювання.

Oksana LYUTKO,
PhD in Philosophy,
Associate Professor,
Head of Department of Philosophy, Economics
and Management of Education
Rivne Regional Institute
of Postgraduate Pedagogical Education,
Rivne, Ukraine
ORCID: 0000-0003-2853-500X
e-mail: oksanaliutko@gmail.com

Volodymyr ZYL,
Senior Lecturer,
Department of Philosophy, Economics
and Management of Education,
Rivne Regional Institute
of Postgraduate Pedagogical Education,
Rivne, Ukraine
ORCID: 0000-0002-8924-0822
e-mail: v.zyl@roippo.org.ua

DEVELOPMENT OF EVALUATION AND ANALYTICS TEACHER COMPETENCES AS A CONDITION OF COMPLIANCE WITH THE PROFESSIONAL STANDARD

Abstract. *The article proves that the system of evaluating educational results of education seekers should be: open, clear, objective; motivating, aimed at encouraging students to try different models of achieving the result without the risk of receiving a negative grade for it; aimed at forming students' key competencies and confidence in their own strengths and abilities. It has been outlined the structure of the evaluative and analytical competence of teacher. In particular it has been proved that it includes three main components: knowledge, experience, value attitude.*

In view of this, the first component, knowledge, assumes that the teacher has thorough knowledge of assessment as an important process that contributes to the individualization of the educational process, increasing the educational motivation and independence of students, and the development of their individual abilities.

The second component, experience, involves the ability to implement formative assessment, which forms the student of education as a subject of social relations, and the educational process as maximally adapted to the individual characteristics, interests and needs of each child.

The third component, the value attitude to assessment activities, as well as motivation, are systematically and consistently embodied in the teacher's behavioral reactions, and therefore have a significant impact both on the education of students and on their development of important life assessment skills.

It has been emphasized that the distance learning format minimizes the methods of developing the evaluation and analytical competence of the teacher. However, for a modern teacher who wants to keep up with the times and be in trend, the idea of continuous education helps to solve this problem.

Key words: *evaluative and analytical competence, evaluative activity of the teacher, evaluation process, formative evaluation.*

Постановка проблеми. Норми законів України «Про освіту» (2017) та «Про повну загальну середню освіту» (2020) дають чіткий орієнтир стосовно того, що кожен учень має право на справедливе, неупереджене, недискримінаційне та добросовісне оцінювання результатів його навчання незалежно від виду та форм здобуття ним освіти.

Зважаючи на це, система оцінювання навчальних результатів здобувачів освіти має бути: відкритою, чіткою, об'єктивною; мотивуючою, спрямованою на те, щоб заохотити учнів спробувати різні моделі досягнення результату без ризику отримати за це негативну оцінку; спрямованою на формування в учнів ключових компетентностей та впевненості у власних силах і здібностях.

Основними видами оцінювання результатів навчання здобувачів освіти, зазначається у статті 17

Закону України «Про повну загальну середню освіту», є формувальне, поточне та підсумкове, а вибір форм, змісту та способу оцінювання здійснюють педагогічні працівники закладу освіти.

Формувальне оцінювання – це оцінювання прогресу учнів із метою внесення змін до процесу навчання. Поточне оцінювання як складова формувального виконує частину функцій такого оцінювання. Поточне оцінювання зазвичай перетворювалося в самоціль і реалізовувалося на рівні фіксації «знання – незнання», «уміння – невміння», тобто зводилося до так званого накопичення оцінок у журналі.

За компетентнісної парадигми освіти формувальне оцінювання набуває інших рис і функцій. Відповідно нині його мета полягає не в констатації рівня досягнутого навчального результату, а в покращенні процесу навчання школярів, тобто оцінюються індивідуальні досягнення конкретного учня незалежно від досягнень інших учнів.

Попри розуміння важливості імплементації норм законів України «Про освіту» та «Про повну загальну середню освіту» щодо здійснення формувального оцінювання, у більшості шкіл воно застосовується лише в початковій ланці, а в кожній четвертій школі таке оцінювання практикують лише деякі вчителі. Фахівці Державної служби якості освіти вважають, що цього недостатньо, з огляду на те, що реформа шкільної освіти триває уже чотири роки (Тенденції якості освітньої діяльності закладів загальної середньої освіти: аналітичний звіт за результатами інституційних аудитів 2020–2021).

Із березня 2020 року згідно із постановою Кабінету Міністрів України навчання в усіх закладах освіти України було переведено у дистанційний формат у зв'язку з пандемією коронавірусної хвороби. Такий формат неабияк мінімізує групову роботу учнів, внаслідок чого нівелюється взаємооцінювання та розвиток важливих у житті оцінних умінь. Відповідно дистанційні курси підвищення кваліфікації не передбачають тренінгові заняття з педагогами, а отже, в них не розвивається на достатньому рівні вміння застосовувати техніку формувального оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти.

Це свідчить про актуальність дослідження щодо розвитку в педагогічних працівників оцінювально-аналітичної компетентності, передусім здатності застосовувати техніку формувального оцінювання у ході дистанційного навчання.

Аналіз наукових досліджень і публікацій. Усвідомлюючи, що оцінювання є одним із важливих складових реформи шкільної освіти, в Україні було видано низку наказів та методичні рекомендації щодо оцінювання навчальних досягнень учнів, оновлено Державний стандарт базової середньої освіти, модельні й навчальні програми, підручники.

У галузі педагогіки і психології чимало досліджень науковців присвячено системі оцінювання результатів навчання учнів. Зокрема, ними проаналізовано такі питання, як педагогічні основи оцінювання (М. Алексюк, П. Атаманчук, Ю. Бабанський, Н. Наумов, Р. Кривошапова, І. Огородніков, Л. Одерій, В. Онищук, В. Разумовський, О. Силютіна та ін.); теорія і практика формуального оцінювання (П. Блек, Б. Белл, Дж. Вілмут, Б. Коуви, Т. Канівець, Л. Кабан, М. Ларіонов, О. Локшин, Н. Софій, Д. Уільям, О. Щербак, Н. Морзе, О. Фідкевич та ін.); реалізація оцінювання в умовах дистанційного навчання (О. Глазунов, Я. Галета, Є. Веремей, Н. Колісниченко, В. Погребняк, О. Самойленко, М. Хоукс, В. Ясулайтіс); контроль-но оцінювальна діяльність учителя (Л. Божович, В. Давидов, Г. Ксьонзова, Т. Смагіна та ін.).

У 2002 р. Центром освітніх досліджень та інновацій (CERI) було розпочато міжнародне дослідження із метою розкрити сутність та техніки формуального оцінювання в системах освіти Австралії, Канади, Данії, Англії, Фінляндії, Італії, Нової Зеландії, Шотландії, звіт та результати якого оприлюднено у 2005 р. (Formative Assessment: Improving Learning in Secondary Classrooms, 2005).

Незважаючи на наявні методичні рекомендації щодо оцінювання навчальних досягнень учнів, техніки формуального оцінювання, численні дослідження, які доводять, що воно безпосередньо корелюється з рівнем навчальних досягнень учнів та значно їх підвищує, лише у 22% закладів загальної середньої освіти його застосовують більшість педагогів, а у 52,8% – переважно вчителі початкової ланки (Тенденції якості освітньої діяльності закладів загальної середньої освіти: аналітичний звіт за результатами інституційних аудитів 2020–2021).

У зв'язку з цим виникає неабияка проблема у забезпеченні наступності початкової та базової загальної середньої освіти, упровадженні нового Державного стандарту базової освіти та втіленні реформи системи загальної середньої освіти загалом.

Мета статті – науково обґрунтувати структуру оцінюально-аналітичної компетентності педагогів закладів загальної середньої освіти в умовах сьогодення.

Виклад основного матеріалу дослідження. У професійному стандарті вчителя закладу загальної середньої освіти (*далі – закладу ЗСО*) визначено загальні компетентності (громадянська, соціальна, культурна, лідерська, підприємницька) та професійні компетентності (мовно-комунікативна, предметно-методична, інформаційно-цифрова, психологічна, емоційно-етична, педагогічне партнерство, інклюзивна, здоров'язбережувальна, проєктувальна, прогностична, організаційна, оцінюально-аналітична, інноваційна, рефлексивна, здатність до навчання впродовж життя).

Оцінюально-аналітична компетентність передбачає здатність педагога: здійснювати оцінювання результатів навчання учнів; аналізувати результати такого навчання; забезпечувати самооцінювання та взаємооцінювання учнів. Зважаючи на це, оцінюально-аналітична компетентність учителя, як і будь-яка інша, має певну структуру, зокрема включає три основні складові: знання, досвід (здатність), а також ціннісне ставлення (готовність). Проаналізуємо їх детальніше.

Перша складова – *знання*. Основним концептом оцінюально-аналітичної компетентності вчителя є оцінювання, яке передбачає володіння знаннями про нього. Енциклопедія освіти термін «оцінювання» трактує як процес, який відбувається постійно: під час роботи на уроці, спостереження за навчальною діяльністю учня, аналізу відповідей, виконання ним різних видів робіт (Енциклопедія освіти, 2008, с. 630). Відповідно Український педагогічний енциклопедичний словник тлумачить поняття «оцінка» як: визначення й вираження в умовних знаках – балах, а також в оцінювальних судженнях учителя ступеня засвоєння учнями знань, умінь і навичок згідно з вимогами шкільних програм (Український педагогічний енциклопедичний словник, 2011, с. 338). Отже, зважаючи на викладене вище, оцінювання – це процес, а оцінка – результат процесу оцінювання.

Система оцінювання включає різні види оцінювання (формувальне, поточне, підсумкове), які тісно пов'язані з метою поліпшення якості навчання й викладання. Уміле застосування різних видів оцінювання та методів їхньої реалізації дозволить вчителю зібрати інформацію про рівень розуміння учнями теми, розвиток компетентностей і наскрізних умінь, диференціювати навчання, тобто врахувати потреби і можливість кожного учня, а учням – контролювати власне навчання та сформувати компетентності, необхідні не лише в школі, а й у подальшому житті.

Користь формуального оцінювання для освітнього процесу визначає його багатофункціональність. Якщо підсумкове оцінювання дозволяє оцінити результати навчання учнів за певний період, поточне оцінювання – впродовж цього періоду, то формувальне оцінювання покликане:

- оцінити поступ кожного учня / учениці (поточний / підсумковий);
- формувати в здобувачів освіти навички самооцінювання;
- мотивувати учнів до подальшого цілеспрямованого навчання;
- допомогти встановити зворотний зв'язок у системі «вчитель – учні»;
- надавати учням інформацію про якість їхньої роботи, учителям – про прогрес учнів, а батькам – про рівень досягнення їхніми дітьми результатів навчання.

Друга складова – *досвід*, тобто здатність застосувати принципово інший підхід до організації системи контролю та оцінювання досягнень учнів як суб'єктів навчання. Формувальне оцінювання – це оцінювання прогресу учнів із метою внесення змін до процесу навчання. Поточне оцінювання як складова формуального виконує частину функцій такого оцінювання. Ще донедавна поточне оцінювання було самоціллю і реалізовувалося на рівні «знання – незнання», «уміння – невміння», або ж так званого накопичення оцінок у журналі. За компетентнісної парадигми освіти формувальне оцінювання набуває інших рис і функцій: сьогодні його мета полягає не в констатації рівня досягнутого навчального результату, а передусім у покращенні процесу навчання учнів, коли оцінюються індивідуальні досягнення учня незалежно від досягнень інших учнів.

Використання формульованого оцінювання на конкретному уроці буде ефективним за умови дотримання вчителем певного алгоритму дій, а саме:

1. Формулювання об'єктивних і зрозумілих для учнів навчальних цілей.
2. Ознайомлення учнів із критеріями оцінювання.
3. Забезпечення активної участі дітей у процесі пізнання.
4. Створення ефективного зворотного зв'язку.
5. Забезпечення можливості й уміння учнів аналізувати власну діяльність (рефлексія).
6. Коригування спільно з учнями підходів до

навчання з урахуванням результатів оцінювання (наказ МОН України «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1–4 класів закладів загальної середньої освіти» від 13.07.2021 № 813).

Реалізація формульованого оцінювання передбачає використання різних технік, які були нами описали у попередній публікації (Лютко, Зиль, 2021). Зокрема, працюючи у дистанційному форматі, для організації формульованого оцінювання педагог може скористатися різноманітними цифровими інструментами (див. табл.).

Таблиця

Цифрові інструменти для організації формульованого оцінювання

Інструмент	Мета застосування
Loop	Дидактична мета застосування додатка – не просто перевірити, а супроводжувати освітній процес. Наприкінці уроку вчитель може запропонувати учням виконати завдання за допомогою цієї програми і швидко відреагувати на відповіді окремих із них
Google Форми	Завдяки цьому інструментові вчитель може створити різноманітні завдання, додаючи зображення та відео з ютубу, а згодом переглянути відповіді в загальній електронній таблиці. Google Форми можна використовувати також для самоперевірки та самооцінювання
Socrative	Онлайн-сервіс для створення тестів та проведення тестувань
Mentimeter	Інструмент для створення інтерактивних ресурсів та мережевої взаємодії учасників освітнього процесу
Plicker	Застосунок, що використовується для швидкої оцінки знань учнів безпосередньо на уроці
Flipgrid	За допомогою цього додатка вчитель може оцінити роботу учнів, використавши відео, попросивши їх створити короткі резюме формату «3–2–1» (3 речі, які я пам'ятаю; 2 запитання, які я маю; 1 річ, яка мені здалася цікавою)
Dotstorming	Інструмент для реалізації методу «мозковий штурм» та прийняття рішень у режимі реального часу
GoFormative	Інструмент для перевірки знань та їхньої актуалізації. Надає вчителю можливість створювати опитування та перевіряти знання в онлайн-режимі
Wordwall	Інтерактивний інструмент для самооцінювання та рефлексії
Bamboozle	Інтерактивний інструмент самооцінювання учнів та з'ясування індивідуального й групового поступу у ході вивчення навчального матеріалу

Третя складова – *ціннісне ставлення* як «джерело» активності, що детермінує поведінку та діяльність педагога. Ціннісне ставлення до професійної діяльності розглядається науковцями як стійке внутрішнє переконання особистості, що спирається на професійну і моральну самосвідомість, значимість яких спонукає особистість до прояву активності у процесі оволодіння професійними знаннями, вміннями та навичками (Партола, Смолянук, Собченко, 2020).

Ураховуючи представлені вище складові оцінювально-аналітичної компетентності, зауважимо, що ключовим моментом у роботі вчителя є його ставлення до власної оцінювальної діяльності, оскільки ціннісне ставлення, буде систематично і послідовно втілюватись у поведінкових реакціях педагога, а отже, впливати як на навчання здобувачів освіти, так і на розвиток у них важливих життєвих оцінних умінь.

Сутнісними ознаками загальної культури оцінювання вчителя є:

- 1) ставлення до учня як рівноправного партнера, основного суб'єкта освітнього процесу;
- 2) розгляд формульованого оцінювання як ключового компонента освітнього процесу;
- 3) обов'язкове врахування формульованого оцінювання під час планування уроків;
- 4) ставлення до використання формульованого оцінювання як ключового професійного вміння;
- 5) систематична робота щодо самовдосконалення.

Зрозуміло, що переосмислення власної діяльності, набуття вчителями нових знань та умінь, зміна ставлення до ролі оцінювання, розвиток оцінювально-аналітичної компетентності – процеси, які потребують певних умов. У зв'язку з цим на початку навчального року педагогічна рада закладу ЗСО має визначитися стосовно:

- систематичного оцінювання діяльності педагогічних працівників за двома критеріями: використання

освітніх технологій, спрямованих на оволодіння учнями ключовими компетентностями та вміннями, спільними для всіх компетентностей; застосування педагогами системи оцінювання результатів навчання учнів, спрямованої на реалізацію компетентнісного підходу;

– систематичного відстеження результатів навчання здобувачів освіти і надання їм (за потреби) підтримки в освітньому процесі. За цих умов доречно використати завдання як міжнародних освітніх вимірювань PIRLS, TIMSS, PISA, так і національних, організованих Українським центром оцінювання якості освіти (Звіт про результати першого циклу загальнодержавного моніторингового дослідження якості початкової освіти «Стан сформованості читацької та математичної компетентностей випускників початкової школи ЗЗСО», 2018; Завдання моніторингового дослідження впровадження реформи «Нова українська школа» у закладах ЗСО, 2020);

– започаткування в кожному закладі ЗСО роботи «Школи наставництва», завдяки якій надаватиметься методична підтримка педагогам.

Отже, практика застосування різних видів оцінювання висуває до професіоналізму педагогів низку вимог, які конкретизуються в розвитку оцінювально-аналітичної компетентності. Відповідно високий рівень розвитку загальних і професійних компетентностей у педагогічних працівників є основою забезпечення сучасного рівня якості освіти, затребуваного суспільством і державою.

Висновки. Новий професійний стандарт учителя визначає чіткі орієнтири щодо його професійного розвитку, зокрема здатності застосувати формувальне оцінювання. Це передбачає зміну цінностей педагога та переосмислення ролей суб'єктів освітнього процесу під час оцінювання.

Дистанційний формат навчання неабияк мінімізує методи розвитку оцінювально-аналітичної компетентності педагога, проте для сучасного вчителя, який бажає йти в ногу з часом і бути в тренді, ідея безперервної освіти допомагає вирішити означену проблему. Зважаючи на виклики сьогодення та потреби сучасного вчителя, держава передбачила можливість його безперервного навчання, зокрема відповідно до Закону України «Про освіту» вчитель має можливість обирати один із видів освіти впродовж життя – формальну, неформальну чи інформальну. Крім того, власну оцінювально-аналітичну компетентність педагог може розвивати, обговорюючи тему реалізації формувального оцінювання на педагогічній раді, обмінюючись досвідом із колегами-педагогами, які викладають як у початковій, так базовій школі, а також відстежуючи результати навчання здобувачів освіти.

Перспективи подальших досліджень в означеному напрямі вбачаємо у необхідності розробки критеріїв оцінювання різноманітних видів робіт і форм реєстрації навчальних досягнень здобувачів освіти у процесі використання формувального оцінювання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 16.05.2022).

Про повну загальну середню освіту: Закон України від 16.01.2020 № 463-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text> (дата звернення: 16.05.2022).

Тенденції якості освітньої діяльності закладів загальної середньої освіти: аналітичний звіт за результатами інституційних аудитів 2020–2021. URL: https://sqe.gov.ua/wp-content/uploads/2022/03/analytical-report-on-institutional-audit-2020-2021_web-1.pdf (дата звернення: 05.06.2022).

Formative Assessment: Improving Learning in Secondary Classrooms. (2005). *Policy Brief*. URL: <https://www.oecd.org/education/ceeri/35661078.pdf> (дата звернення: 10.06.2022).

Енциклопедія освіти. (2008) / Акад. пед. наук України; гол. ред. В. Г. Кремень. Київ: Юрінком Інтер. 1040 с.

Гончаренко, С. У. (2011). Український педагогічний енциклопедичний словник. Вид. 2-е, допов. і виправ. Рівне: Волинські обереги. 552 с.

Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1–4 класів закладів загальної середньої освіти: Закон МОН України від 13.07.2021 № 813. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0813729-21#Text> (дата звернення: 05.06.2022).

Лютко, О., Зиль, В. (2021). Філософія оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти в контексті компетентнісного підходу. *Нова педагогічна думка*. Рівне: РОІППО. № 3 (107). С. 31–36. URL: <http://npd.roippo.org.ua/index.php/NPD/article/view/351/317> (дата звернення: 07.06.2022).

Партола, В. В., Смолянчук, Н. М., Собченко, Т. М. (2020). Поняття «ціннісного ставлення» майбутніх педагогів до професійної діяльності. *Інноваційна педагогіка*. Вип. 21. Т. 2. С. 165–168. URL: http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2020/21/part_2/39.pdf (дата звернення: 03.07.2022).

Звіт про результати першого циклу загальнодержавного моніторингового дослідження якості початкової освіти «Стан сформованості читацької та математичної компетентностей випускників початкової школи закладів загальної середньої освіти». (2018) / Український центр оцінювання якості освіти. Київ. 97 с. URL: <https://testportal.gov.ua/zvity-dani-2/> (дата звернення: 03.07.2022).

Завдання моніторингового дослідження впровадження реформи «Нова українська школа» у закладах загальної середньої освіти. (2020). URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/nova-ukrainska-shkola/2021/Monitorynh/Monitorynh_vprovadzhennya_reformy_NUSH_rezultaty_ta_rekomendatsiyi_26_02.pdf (дата звернення: 03.07.2022).

REFERENCES

Pro osvitu: Zakon Ukrainy [Law of Ukraine «On Education»] vid 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (data zvernennia: 16.05.2022). [in Ukrainian].

Pro povnu zahalnu seredniu osvitu: Zakon Ukrainy [Law of Ukraine «On comprehensive general secondary education»] vid 16.01.2020 № 463-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text> (data zvernennia: 16.05.2022).

rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text (data zvernennia: 16.05.2022). [in Ukrainian].

Tendentsii yakosti osvithnoi diialnosti zakladiv zahalnoi serednoi osvity: analitychnyi zvit za rezultatamy instytutsiinykh audytiv 2020–2021 [Trends in the quality of educational activities of institutions of general secondary education: analytical report based on the results of institutional audits 2020–2021]. URL: https://sqe.gov.ua/wp-content/uploads/2022/03/analytical-report-on-institutional-audit-2020-2021_web-1.pdf (data zvernennia: 05.06.2022). [in Ukrainian].

Formative Assessment: Improving Learning in Secondary Classrooms. (2005). *Policy Brief*. URL: <https://www.oecd.org/education/cei/35661078.pdf> (data zvernennia: 10.06.2022). [in English].

Entsyklopediia osvity [Encyclopedia of Education]. (2008) / Akad. ped. nauk Ukrainy; hol. red. V. H. Kremen. Kyiv: Yurinkom Inter. 1040 s. [in Ukrainian].

Honcharenko, S. U. (2011). Ukrainyskiy pedahohichnyi entsyklopedychnyi slovnyk [Ukrainian pedagogical encyclopedic dictionary]. Vyd. 2-e, dopov. i vyprav. Rivne: Volynski oberehy. 552 s. [in Ukrainian].

Pro zatverdzhennia metodychnykh rekomendatsii shchodo otsiniuvannia rezultativ navchannia uchniv 1–4 klasiv zakladiv zahalnoi serednoi osvity: Zakon MON Ukrainy [Law of Ukraine «On approval of methodological recommendations regarding the evaluation of the learning results of students of 1–4 grades of general secondary education institutions»] vid 13.07.2021 № 813 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0813729-21#Text> (data zvernennia: 05.06.2022). [in Ukrainian].

Liutko O., Zyl V. (2021). Filosofiia otsiniuvannia navchalnykh dosiahnen zdobuvachiv osvity v konteksti kompetentnisnogo pidkhodu [Philosophy of evaluation

of educational achievements of pupils in the context of competence approach]. *Nova pedahohichna dumka*. Rivne: ROIPPO. № 3 (107). S. 31–36. URL: <http://npd.roippo.org.ua/index.php/NPD/article/view/351/317> (data zvernennia: 07.06.2022). [in Ukrainian].

Partola, V. V., Smolianiuk, N. M., Sobchenko, T. M. (2020). Poniattia «tsinnisnoho stavlennia» maibutnikh pedahohiv do profesiinoi diialnosti [The concept of «valuable attitude» of future teachers towards professional activity]. *Innovatsiina pedahohika*. Vyp. 21. T. 2. S. 165–168. URL: http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2020/21/part_2/39.pdf (data zvernennia: 03.07.2022). [in Ukrainian].

Zvit pro rezultaty pershoho tsykladu zahalnodержavnogo monitorynhovoho doslidzhennia yakosti pochatkovoї osvity «Stan sformovanosti chytatskoї ta matematychnoi kompetentnosti vypuskniv pochatkovoї shkoly zakladiv zahalnoi serednoi osvity» [Report on the results of the first cycle of the nationwide monitoring study of the quality of primary education «The state of formation of reading and mathematical competences of primary school graduates of general secondary education institutions»]. (2018) / Ukrainyskiy tsentr otsiniuvannia yakosti osvity. Kyiv. 97 s. URL: <https://testportal.gov.ua/zvity-dani-2/> (data zvernennia: 03.07.2022).

Zavdannia monitorynhovoho doslidzhennia vprovadzhennia reformy «Nova ukrainska shkola» u zakladakh zahalnoi serednoi osvity [The task of the monitoring study of the implementation of the «New Ukrainian School» reform in general secondary education institutions]. (2020). URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/nova-ukrainska-shkola/2021/Monitorynh/Monitorynh_vprovadzhennya_reformy_NUSH_rezultaty_ta_rekomendatsiyi_26_02.pdf (data zvernennia: 03.07.2022). [in Ukrainian].

Дата надходження до редакції: 09.06.2022

УДК 371.1.001.895

DOI: 10.37026/2520-6427-2022-110-2-13-19

Тетяна НАУМЧУК,

старший викладач кафедри
філософії, економіки та менеджменту освіти

Рівненського обласного інституту
післядипломної педагогічної освіти,

м. Рівне, Україна

ORCID: 0000-0002-0980-8327

e-mail: naumchuk_tatiana@ukr.net

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ЩОДО ПІДГОТОВКИ КЕРІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У РІВНЕНСЬКОМУ ОБЛАСНОМУ ІНСТИТУТІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

Анотація. У статті проаналізовано сучасні підходи щодо підготовки керівників закладів

дошкільної освіти до інноваційної діяльності. Розкрито проблему реалізації нових підходів у процесі